

Περί αυθεντικής αξιολόγησης...

Γεώργιος Τσίτας
ΠΜΣ «ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» (ΠΔΑΕ)
Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση

Η Αυθεντική Αξιολόγηση (Harry Torrance, 1995) (authentic assessment – evaluation)...

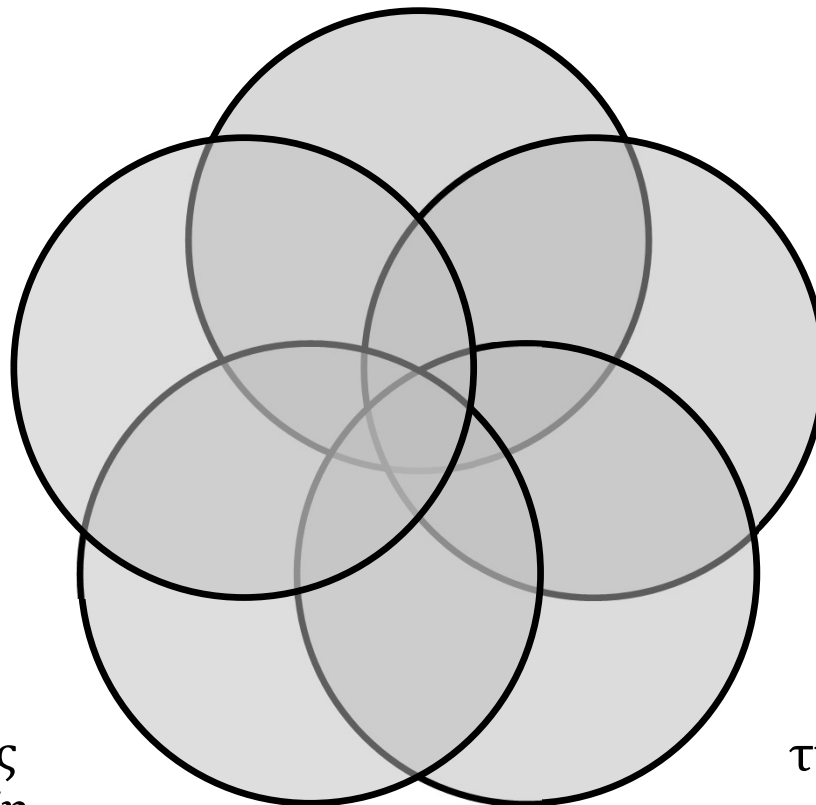
...συνδέει την εκπαιδευτική – μαθησιακή διαδικασία με την υποβοήθησή της και με πραγματικές – «αυθεντικές» καταστάσεις της ζωής των μαθητών/τριών ή αντίστοιχες εμπειρίες τους.

Επικρατεί ασυμφωνία ως προς το αν και κατά πόσο μπορεί ισοδύναμα να χρησιμοποιηθεί ο όρος «εναλλακτική» αξιολόγηση.

Η Αυθεντική αξιολόγηση είναι συνεπής με:

την «εύκολη»
πρόσβαση στη γνώση
που προσφέρουν οι
νέες τεχνολογίες,

την καλλιέργεια
κριτικής και
δημιουργικής
σκέψης, καθώς και
επίλυσης
προβλημάτων...

την ανάγκη για
«αυτομάθηση» –
καλλιέργεια
μεταγνωστικών
δεξιοτήτων,

την εφαρμογή της
γνώσης στην πράξη,

την αυτορρύθμιση
της γνώσης (επιλογή
του τι θέλω να
μάθω),

Χαρακτηριστικά της επιστημονικά ορθής αυθεντικής αξιολόγησης

Ανεξαρτήτως της μορφής που έχει η αυθεντική αξιολόγηση (π.χ. με ατομικό φάκελο – πορτφόλιο, με εκτέλεση αυθεντικού έργου, με αυτοαξιολόγηση των μαθητών, με αξιολόγηση μεταξύ συμμαθητών κ.α.),

εξακολουθούν να ισχύουν οι βασικές προδιαγραφές της.

Το ζήτημα είναι πώς ελέγχονται, αφού οι περισσότερες εργασίες δεν ολοκληρώνονται στο σχολείο;

- 1. Εγκυρότητα:** αν π.χ. γνώση + δημιουργικότητα, τότε πρέπει να τα έχω και τα δύο στη ρουμπρίκα;
- 2. Αξιοπιστία:** πώς θα την εξασφαλίσω χωρίς επίβλεψη, ειδικά αφού εξάγεται στατιστικά και όχι λογικά;
- 3. Αντικειμενικότητα:** πώς κρίνεται αντικειμενικά π.χ. το «αισθητικό» αποτέλεσμα;
- 4. Πρακτικότητα:** τι γίνεται εάν δεν μπορώ να παρατηρήσω όλα όσα θα ήθελα, αν θεωρώ δεδομένα κάποια πράγματα που δεν γνωρίζουν ή που δεν έχουν οι μαθητές, αν αυτό που ζητάω δεν μπορεί να γίνει χωρίς την επίβλεψη ενήλικα;...
- 5. Διακριτικότητα:** αφού διακρίνω τους άριστους και τους αδύναμους, πώς διαχειρίζομαι τους αποτυχόντες;

Δείκτες αποτελεσματικότητας Αυθεντικής Αξιολόγησης (ο δεκάλογος...)

- 1. Ρεαλισμός - εμπειρία:** να περιλαμβάνει δραστηριότητες του πραγματικού κόσμου.
- 2. Καλλιέργεια ανώτερων γνωστικών λειτουργιών:** να προϋποθέτει τη χρήση κριτικής ή/και καινοτόμας σκέψης για τη λύση ανοικτών προβλημάτων.
- 3. Εφαρμοσιμότητα:** να χρειάζεται ενασχόληση με το θεματικό αντικείμενο αντί αντιγραφή της γνώσης που έχει διδαχτεί.
- 4. Διαφάνεια:** να υπάρχει εξαρχής ενημέρωση για το πλαίσιο στο οποίο θα διενεργηθεί η αξιολόγηση, το ακροατήριο στο οποίο θα ανταποκρίνεται, και τα κριτήρια για την επιτυχή απόδοσή τους.
- 5. Διαθεματικότητα (ή και διακαλλιτεχνικότητα):** να προκαλεί τα παιδιά να αξιοποιούν διαθεματικές γνώσεις και διάφορες δεξιότητες για να ολοκληρώσουν την εργασία τους.
- 6. Διαμορφωτικότητα:** να επιτρέπει την εξάσκηση, τη μελέτη πηγών, και την ανατροφοδότηση.
- 7. Προγραμματισμός:** να διέπεται από αυστηρή οργάνωση όπως οι λοιπές μορφές αξιολόγησης.
- 8. Συμμετοχικότητα - συλλογικότητα:** διάδραση και συνεργασία με άλλα πρόσωπα εντός και εκτός σχολική κοινότητας.
- 9. Συνδυαστικότητα:** με άλλες μορφές αξιολόγησης.
- 10. Ανθρωποκεντρικότητα:** τόσο στα κίνητρα όσο και στον τρόπο αξιολόγησης (αλληλοαξιολόγηση – αυτοαξιολόγηση, κτλ.).

Είδη Αυθεντικής Αξιολόγησης

Φάκελος Αξιολόγησης (portfolio)

Εκτέλεση αυθεντικού έργου (authentic ή performance task)

Συνεντεύξεις

Αυτοαξιολόγηση, ετεροαξιολόγηση, αξιολόγηση ομοτέχνων

Κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων (rubrics)

Project

Εννοιολογικός χάρτης (mind/concept map)

Πεδίο δυνάμεων (Force field)

Ημερολόγιο κ.α.

PORTFOLIO

Οργανωμένο και συστηματικό προσωπικό αρχείο με τη συναίνεση του ενδιαφερόμενου, που αποτελούν τεκμήρια των γνώσεων και των δεξιοτήτων του, καθώς και των προσπαθειών και της προόδου του σε συγκεκριμένη (συντομότερη ή εκτενέστερη) χρονική περίοδο.

Συνεπώς, πρόκειται για αθροιστική και μάλιστα προοδευτικά αυξανόμενη αξιολόγηση.

Η ορθή συγκέντρωση υλικού προϋποθέτει τη συνεργασία εκπαιδευτικού και μαθητή/τριας ή και των συμμαθητών.

Πολυδιάστατο, πολυεπίπεδο, σφαιρικό...

Αντιπροσωπευτικό των υψηλότερων
γνωστικών διαδικασιών της στοχοθεσίας
του Bloom (ανάλυση, σύνθεση, αξιολόγηση)

Αποτυπώνει ενσωματωμένες στη
διδασκαλία διαδικασίες

PORTFOLIO -
Χαρακτηριστικά

PORTFOLIO – Βασικά ζητήματα

Τι πρέπει να περιλαμβάνει και κάθε πότε ανανεώνεται;

Πώς αξιολογείται;

Ποιοι και πώς έχουν πρόσβαση σε αυτό;

Ψηφιακό ή όχι;

Εργασίες (παραδοτέα), αξιολογήσεις εκπαιδευτικού, αυτοαξιολογήσεις εκπαιδευομένων / Ανανεώνεται όταν επιτυγχάνεται κάτι νέο.

Ποιοτικά, οπότε απαιτείται κάποιο εργαλείο π.χ. ρουμπρίκα, αλλά και ποσοτικά.

Οποσδήποτε ο αξιολογούμενος και ο αξιολογητής... κατά περίπτωση οι λοιποί ενδιαφερόμενοι.

Ανάλογα με τις πρακτικές δυνατότητες και την πιθανή χρήση. Πρέπει να βεβαιώνεται η γνησιότητα των επιτευγμάτων.

Είδη Portfolio

Φάκελοι Διαδικασίας
(ή εξελικτικός ή
Ανάπτυξης)

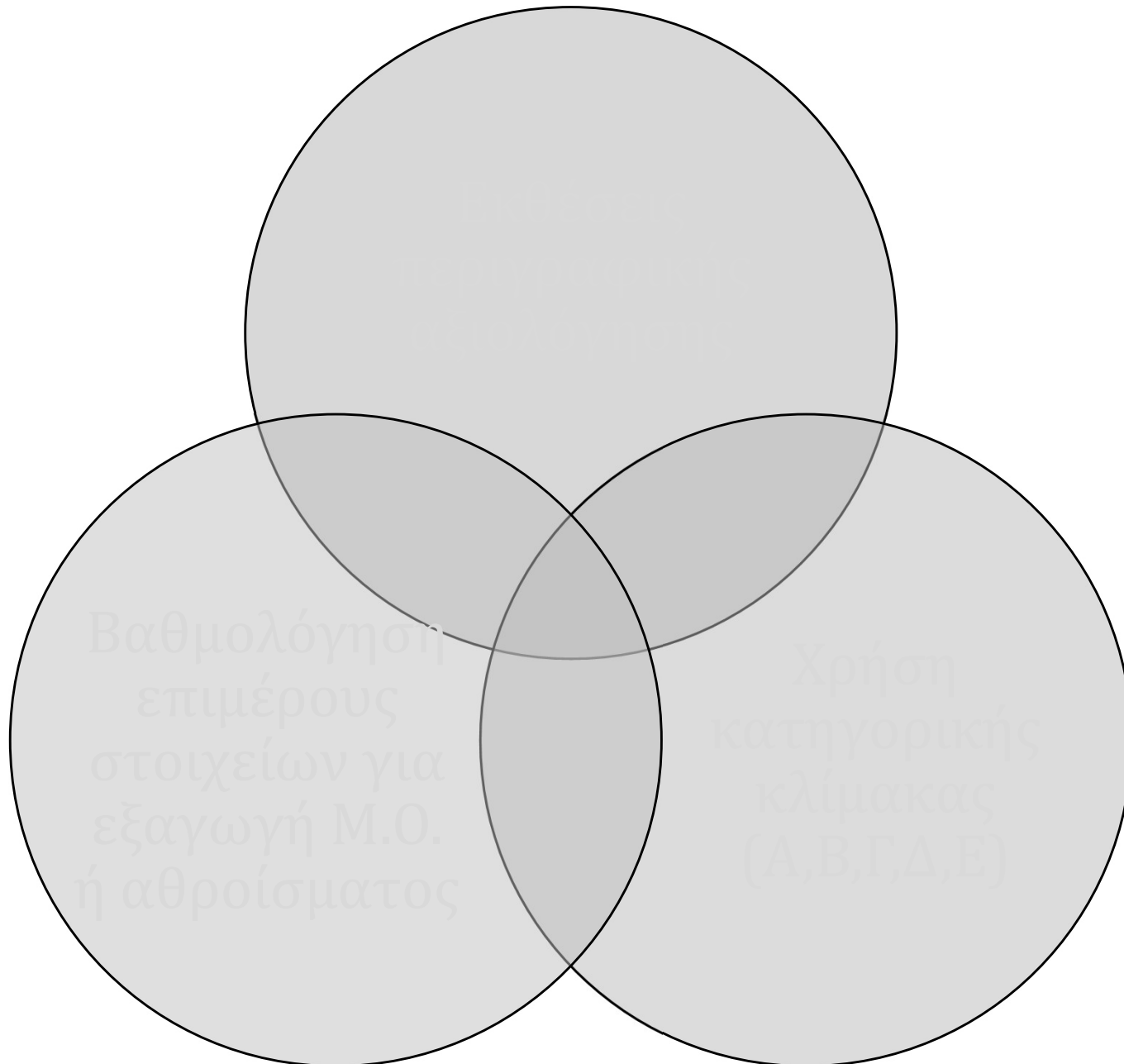
Είναι μια «δεξαμενή» υλικού μιας εργασίας. Αποτελείται από κομμάτια συγκεκριμένου θέματος που αργότερα θα επιλεχθούν για να αποτελέσουν ένα μόνιμο portfolio επίδειξης ή αξιολόγησης. Απευθύνεται στον εκπαιδευόμενο και στο διδάσκοντα.

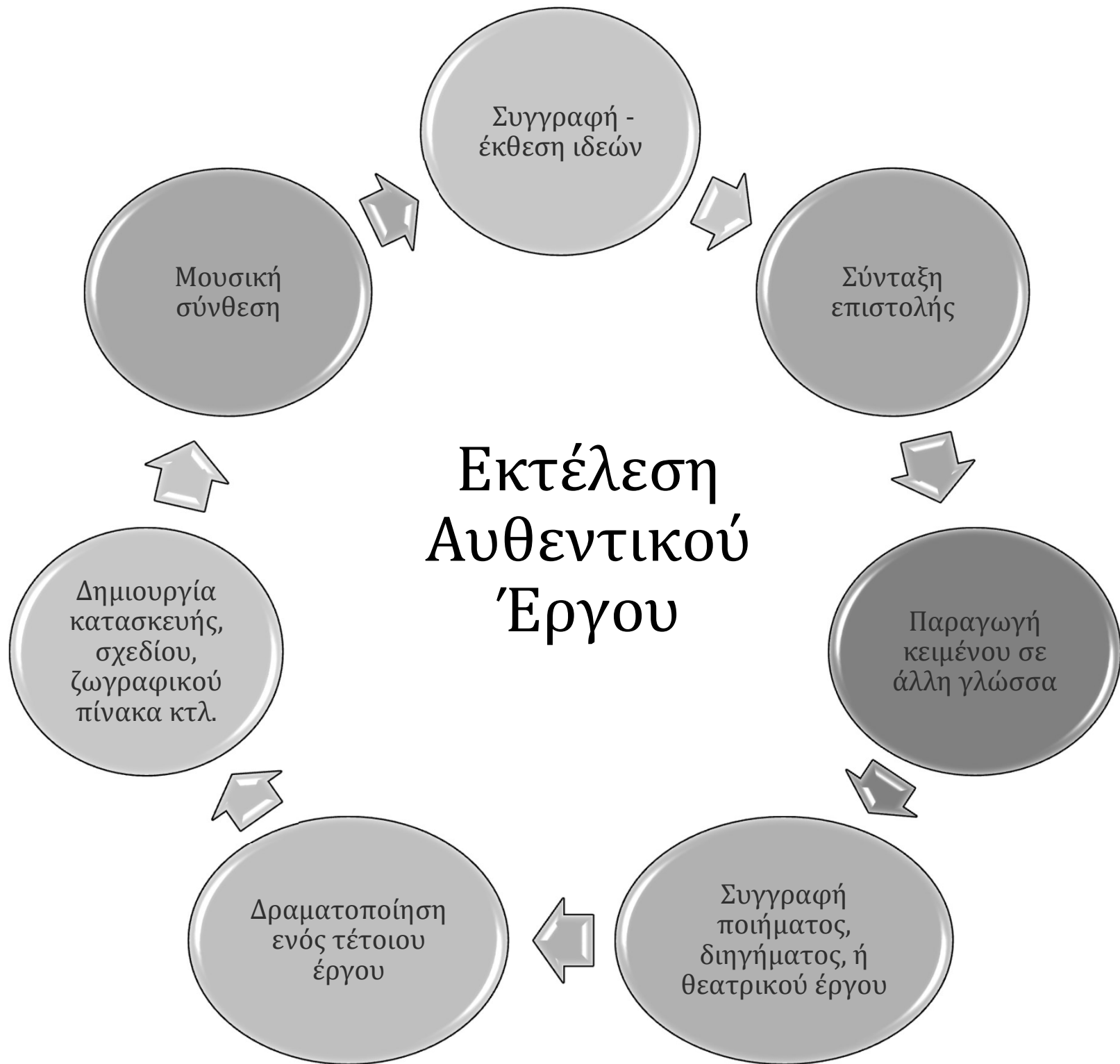
Φάκελοι Προϊόντων ή
Αποτελεσμάτων (ή
Επίδειξης)

Είναι μία συνοπτική συλλογή επιτευγμάτων, αντιπροσωπευτικών των ανωτέρων γνώσεων – δεξιοτήτων του, βάσει σαφώς καθορισμένων κριτηρίων. Απευθύνεται εκτός του εκπαιδευτικού και του αξιολογούμενου σε κάθε ενδιαφερόμενο (π.χ. Πανεπιστήμια.)

Λοιπές
κατηγοριοποιήσεις με
βάση τη διάρκεια, την
επιστήμη, τον τύπο
(συμβατικοί π.χ. ντοσιέ,
ψηφιακοί) την
ατομικότητα ή
συλλογικότητα κτλ.

Βαθμολόγηση Portfolio

Εκτέλεση Αυθεντικού Έργου

Βαθμολογείται (συνήθως) ως προς τη διαδικασία και ως προς το αποτέλεσμα με:

- Ρουμπρίκα
- Καταλόγους χαρακτηριστικών (checklists)

Χαρακτηριστικό παράδειγμα: Συνθετικές Εργασίες – Εργαστήρια Δεξιοτήτων (βλ. Project)

Βασικά Προβλήματα:

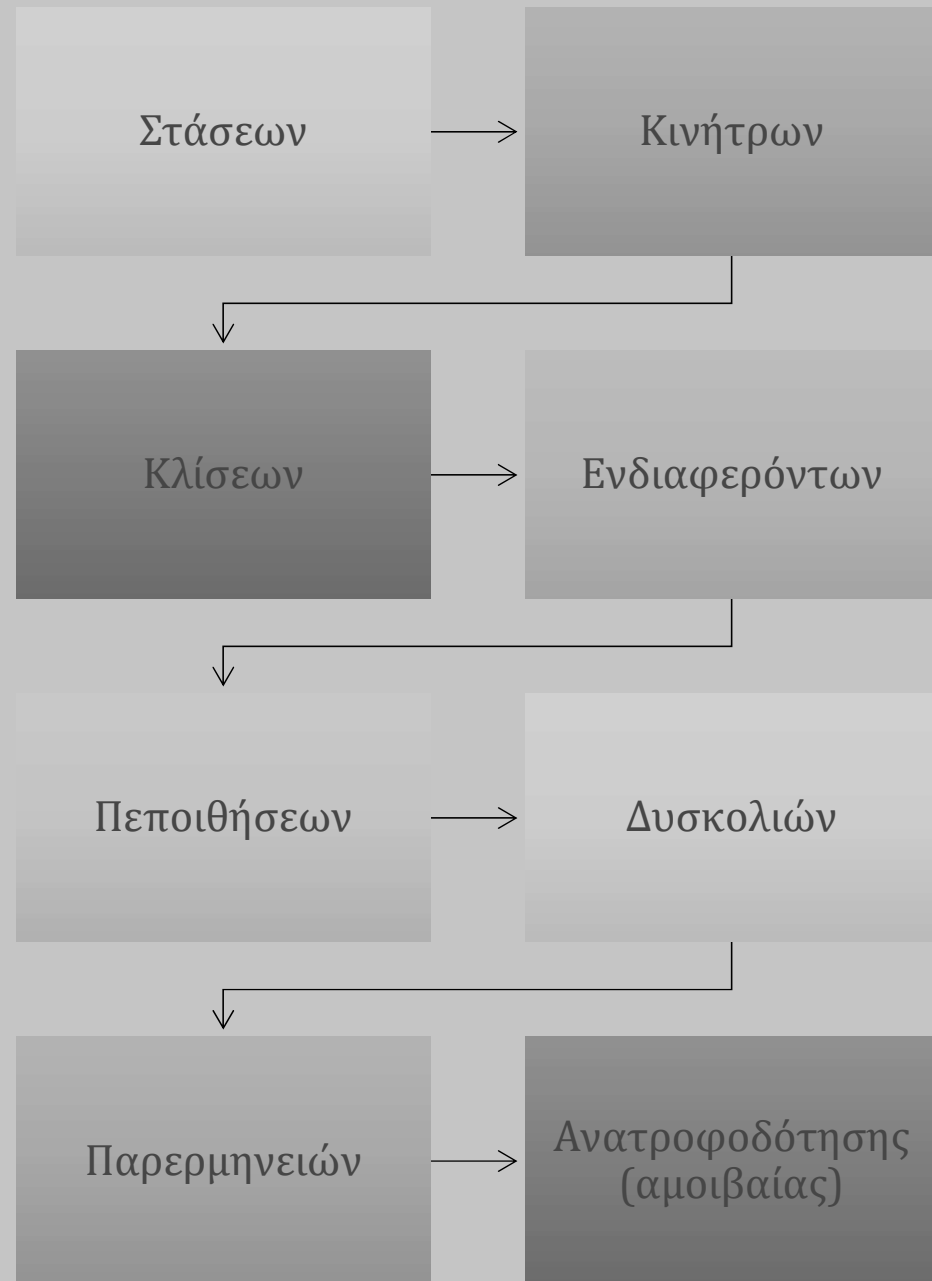
- Πού (σε ποιον χώρο;)
- Πώς (με ποια υλικοτεχνική υποδομή;)
- Πότε (εντός ή εκτός σχολείου;)
- Με ποιανού την επίβλεψη;
- Στις ομαδικές εργασίες πώς επιμερίζεται ο βαθμός;

Συνηντεύξεις

α) αυθόρμητες ή προκαλούμενες

(π.χ. με αφορμή μία εκδήλωση ή την επίδοση σε ένα διαγώνισμα),

β) ελεύθερες ή κατευθυνόμενες, προς διερεύνηση:

Αυτοαξιολόγηση
και
Ετεροαξιολόγηση
των μαθητών/τριών
ή
αλληλοαξιολόγηση
ή **αξιολόγηση**
ομοτέχνων,
με βασικό σκοπό το
αναστοχασμό και
την αυτογνωσία

Προσωπική έκθεση

Συμπλήρωση ήδη συνταγμένων εντύπων

Αυτοβαθμολόγηση ή ετεροβάθμολόγηση

Ημερολόγια (όπου καταγράφονται μαθησιακά βιώματα π.χ. συγκρούσεις που οδήγησαν στην κατανόηση διαφόρων εννοιών και σκέψεις σχετικά με την αξιολόγηση στάσεων, συμπεριφορών και γνώσεων) ή (σε μικρές ηλικίες) **πορτρέτα** του εαυτού μου

Βασική κριτική: ποια η επίδραση του υποκειμενικού στοιχείου στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων;
Οι φίλοι μπορεί να είναι υπερβολικά υποστηρικτικοί ή επικριτικοί.

Ο εαυτός μας αξιολογεί βάσει επίδοσης ή αυτοεκτίμησης;

ΚΛΙΜΑΚΑ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ (RUBRIC)

Ολιστικά (συνολική
εικόνα ανά κριτήριο) ή
Αναλυτικά
(καταγραφή επιμέρους
στοιχείων ανά
κριτήριο)

Κριτήρια αξιολόγησης
(criteria): Προδιαγραφές
που πρέπει να έχει ένα
έργο, προκειμένου να
κριθεί σωστό,
κατάλληλο, πλήρες.

Επίπεδο ποιότητας
ενός έργου (standards):
Ποιοτική διαβάθμιση
που περιγράφει, με τη
βοήθεια χαρακτηρισμών,
(π.χ. άριστο ή μέτριο), ή
και αριθμητικής
ένδειξης, το επίπεδο
ποιότητας ενός έργου.

Στάδια δημιουργίας Ρουμπρίκας

---

1. Απόφαση σχετικά με το αν θα είναι Ολιστικό ή Αναλυτικό.

---

2. Επιλογή επιπέδων αξιολόγησης που θα περιλαμβάνει (1, 2, 3 ή 4).

Συνιστάται οι κάθετες στήλες να είναι ισάριθμες με τις οριζόντιες γραμμές

---

3. Προσδιορισμός σαφών χαρακτηριστικών.

---

4. Καθορισμός βαθμολογίας και πιθανής αναγωγής, π.χ. σε εικοσαβάθμια κλίμακα.

Παράδειγμα αξιολόγησης με Ρουμπρίκα

Προσοχή: η ρουμπρίκα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως εργαλείο παραδοσιακής αξιολόγησης

- **α) Μουσική (Κλασικισμός – Βασικοί εκπρόσωποι)**
- **β) Β' Γυμνασίου**
- **γ) Διδακτικοί και ψυχοκινητικοί στόχοι:**
  - *1) οι μαθητές/τριες να γνωρίζουν απόλυτα ποιοι είναι οι βασικοί εκπρόσωποι του Κλασικισμού – της Α' σχολής Βιέννης, και να μπορούν να τους αναφέρουν άμεσα εφόσον τους ζητηθεί.*
  - *2) οι μαθητές/τριες να μπορούν να ανακαλούν τα βασικά στοιχεία του έργου και της ζωής των τεσσάρων σημαντικότερων εκπροσώπων του Κλασικισμού, και να μπορούν να προβούν σε ολιγόλεπτη παρουσίαση (έως 5') στους συμμαθητές τους.*
  - *3) οι μαθητές/τριες να μπορούν εργαζόμενοι ατομικά να ανασυνθέσουν ένα απλό τραγούδι, αξιοποιώντας μία μελωδία κάποιου κλασικού συνθέτη σε διάστημα 30'... κτλ.*
  - *4) οι μαθητές να μπορούν να εργάζονται αρμονικά ατομικά και να εκτελούν σωστά τη δημιουργία τους.*
- **δ) Δημιουργήστε μέσα σε 30' ένα τραγούδι διάρκειας έως 3' που να παρουσιάζει κάποια στοιχεία από τη ζωή ή το έργο ενός συνθέτη, γράφοντας στίχους, βασιζόμενοι σε μελωδία κάποιου έργου που έχετε ήδη διδαχτεί στην τάξη. Εκτελέστε ενώπιον της τάξης το έργο κάνοντας χρήση οποιουδήποτε πρόσφορου μέσου, για να συνοδέψετε τη φωνή σας. Το έργο θα παρουσιαστεί στην εκδήλωση λήξης του διδακτικού έτους, εφόσον το επιθυμείτε.**

Παράδειγμα αναλυτικής αξιολόγησης με Ρουμπρίκα

ε) Κριτήρια	1 (ανεπαρκές)	2 (ελλιπές)	3 (ικανοποιητικό)	4 (άρτιο)
1.Περιεχόμενο	1. Το τραγούδι κάλυψε ελάχιστα στοιχεία του ζητούμενου 2. Δεν προκάλεσε το ενδιαφέρον της τάξης	1. Το τραγούδι κάλυψε αρκετά στοιχεία του ζητούμενου 2. Κάποια παιδιά το βρήκαν ενδιαφέρον	1. Το τραγούδι κάλυψε πολλά στοιχεία του ζητούμενου 2. Κέρδισε την προσοχή και θετικά σχόλια της τάξης	1. Το τραγούδι συμπεριέλαβε πολύ μεγάλο αριθμό στοιχείων του ζητούμενου 2. Καθήλωσε τα παιδιά
2.Πρωτοτυπία	1. Το τραγούδι δεν παρουσίαζε αλλαγές στην διδαγμένη μελωδία. 2. Δεν ήταν ευρηματικό στους στίχους	1. Το τραγούδι παρουσίαζε μόνο κάποιες αλλαγές σε γνωστή μελωδία 2. Ήταν κάπως ευρηματικό στους στίχους	1. Το τραγούδι παρουσίαζε μία σχεδόν νέα μελωδία 2. Ήταν αρκετά ευρηματικό και ευφάνταστο στους στίχους	1. Το τραγούδι παρουσίαζε έξυπνες αλλαγές στη μελωδία καθιστώντας την σχεδόν μη αναγνωρίσιμη 2. Ήταν πολύ ευρηματικό και περιεκτικό στους στίχους
3.Ατομική εργασία	1. Το παιδί δεν εργαζόταν όλη την ώρα που τους δόθηκε 2. Ενοχλούσε τους συμμαθητές του 3. Του έγιναν αρκετές παρατηρήσεις	1.Το παιδί εργάστηκε αρκετή ώρα 2.Ενοχλούσε περιστασιακά τους συμμαθητές του 3. Του έγιναν 2-3 παρατηρήσεις	1. Ο μαθητής εργάστηκε αρκετά καλά 2. Δεν ενοχλούσε απλά αφαιρούνταν περιστασιακά 3. Χρειάστηκε μόνο μια φορά η παρέμβασή μου	1. Ο μαθητής εργάστηκε άψογα 2. Δεν ενόχλησε την τάξη 3. Δεν χρειάστηκε παρατήρηση
4.Εκτέλεση	1. Υπήρχε έλλειψη ρυθμικού συντονισμού 2. Παρατηρήθηκαν έντονες τονικές αστοχίες στο τραγούδι	1. Υπήρξαν δυσκολίες στην ρυθμική εκτέλεση του τραγουδιού, αλλά ήταν αντιληπτός ο ρυθμός 2.Παρατηρήθηκαν κάποιες τονικές αστοχίες	1. Λίγες ρυθμικές αστοχίες που δεν επηρέασαν πολύ το τελικό αποτέλεσμα 2.Παρατηρήθηκαν πολύ λίγες τονικές αστοχίες κυρίως στα δύσκολα σημεία	1. Άψογη και απολύτως συγχρονισμένη ρυθμική εκτέλεση. 2. Άψογη και με απόλυτη τονική ακρίβεια η εκτέλεση

Παράδειγμα ολιστικής αξιολόγησης με Ρουμπρίκα

ε) Κριτήρια	1 (ανεπαρκές)	2 (ελλιπές)	3 (ικανοποιητικό)	4 (άρτιο)
1.Περιεχόμενο	Το τραγούδι κάλυψε ελάχιστα στοιχεία του ζητούμενου	Το τραγούδι κάλυψε αρκετά στοιχεία του ζητούμενου	Το τραγούδι κάλυψε πολλά στοιχεία του ζητούμενου	Το τραγούδι συμπεριέλαβε πολύ μεγάλο αριθμό στοιχείων του ζητούμενου
2.Πρωτοτυπία	Το τραγούδι δεν παρουσίαζε αλλαγές στην διδαγμένη μελωδία και δεν ήταν ευρηματικό στους στίχους	Το τραγούδι δεν παρουσίαζε αλλαγές στη μελωδία αλλά ήταν ευρηματικό στους στίχους ή το αντίστροφο	Το τραγούδι παρουσίαζε αρκετές αλλαγές στη μελωδία και ήταν αρκετά ευρηματικό στους στίχους	Το τραγούδι παρουσίαζε έξυπνες αλλαγές στη μελωδία και ήταν πολύ ευρηματικό και περιεκτικό στους στίχους
3.Ατομική εργασία	Το παιδί δεν εργαζόταν όλη την ώρα που τους δόθηκε και ενοχλούσε τους συμμαθητές του.	Το παιδί εργάστηκε αρκετή ώρα αν και ενοχλούσε περιστασιακά τους συμμαθητές του.	Ο μαθητής εργάστηκε άρκετά καλά. Χρειάστηκε μόνο μια φορά η παρέμβασή μου.	Ο μαθητής εργάστηκε άψογα, χωρίς προστριβές και χωρίς να ενοχλήσει την τάξη.
4.Εκτέλεση (ρυθμική)	Υπήρχε έλλειψη ρυθμικού συντονισμού στην εκτέλεση που αλλοίωσε το αποτέλεσμα	Υπήρξαν δυσκολίες στην ρυθμική εκτέλεση του τραγουδιού, αλλά ήταν αντιληπτός ο ρυθμός	Λίγες ρυθμικές αστοχίες που δεν επηρέασαν πολύ το τελικό αποτέλεσμα	Άψογη και απολύτως συγχρονισμένη ρυθμική εκτέλεση
5.Εκτέλεση (μελωδική)	Παρατηρήθηκαν έντονες τονικές αστοχίες στο τραγούδι	Παρατηρήθηκαν κάποιες τονικές αστοχίες	Παρατηρήθηκαν πολύ λίγες τονικές αστοχίες κυρίως στα δύσκολα σημεία	Άψογη και με απόλυτη τονική ακρίβεια η εκτέλεση

- Είναι η αξιολόγηση συνεπής με τους στόχους;
- Δείχνει να καλύπτει όλες τις παραμέτρους;
- Θα μπορούσε να πληροί τους όρους π.χ. της αντικειμενικότητας;
- Είναι αναλογικά διαβαθμισμένη και ορθά διατυπωμένη;

PROJECT

- ...ως επί το πλείστον, ομαδική, εκπαιδευτική δραστηριότητα ή μέθοδος διδασκαλίας που δίνει έμφαση στην αυτόνομη έρευνα, τη δημιουργική σκέψη και την επίλυση προβλημάτων.
- Το project επιτρέπει στους μαθητές να μελετήσουν ένα συγκεκριμένο θέμα ή να αναπτύξουν δεξιότητες μέσω της διερεύνησης και της πρακτικής εφαρμογής γνώσεων.
- Αυτή η διαδικασία πραγματοποιείται συνήθως σε στάδια ή φάσεις, ομαδοσυνεργατικά, προάγοντας την ομαδικότητα και την ανάληψη ρόλων.
- Πέρα από την ενίσχυση των σχέσεων και την καλλιέργεια διαπροσωπικών δεξιοτήτων, επιτρέπει στα παιδιά την ανάληψη ενεργού ρόλου στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Στα εκπαιδευτικά projects, το θέμα μπορεί είτε να είναι δοσμένο από τον εκπαιδευτικό, είτε να δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να το επιλέξουν οι ίδιοι. Η επιλογή αυτή εξαρτάται από τους εκπαιδευτικούς στόχους, τη δομή του μαθήματος και το επίπεδο των μαθητών.

**Εστίαση στη
Μάθηση μέσω
Έρευνας:** Οι μαθητές
ερευνούν και
συγκεντρώνουν
πληροφορίες.

**Ολοκλήρωση και
Παρουσίαση
Αποτελεσμάτων:** Οι μαθητές
συνήθως παρουσιάζουν τα
αποτελέσματα του project
επιτρέποντας την ανάδειξη
γνώσεων και δεξιοτήτων.

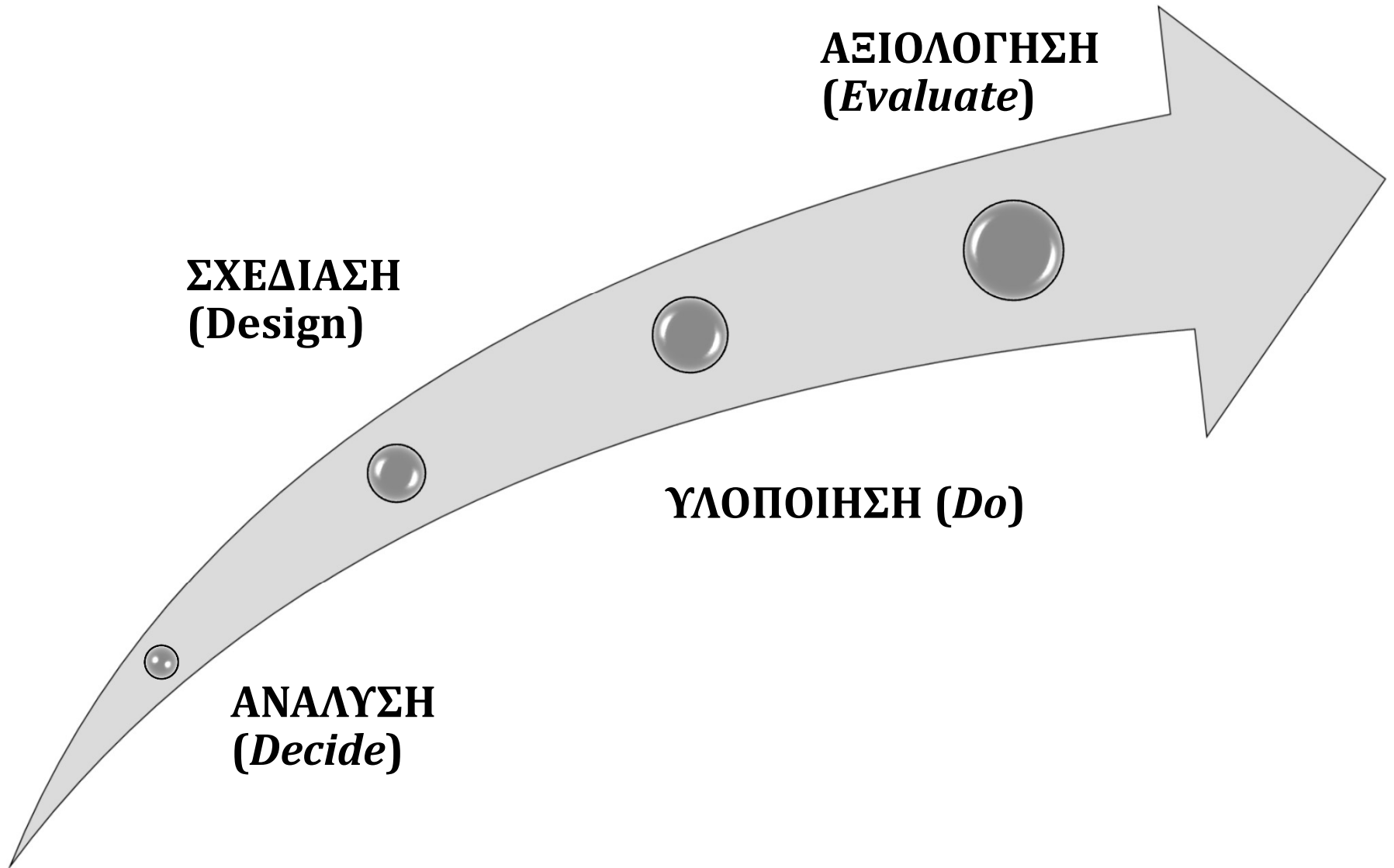
**Σύνδεση με τον Πραγματικό
Κόσμο:** Τα projects συχνά
βασίζονται σε πραγματικά
σενάρια.

Χαρακτηριστικά των PROJECT

**Ανάπτυξη
Δεξιοτήτων:** Τα
projects καλλιεργούν
δεξιότητες (κριτική
σκέψη, επίλυση
προβλημάτων,
ομαδική εργασία,
επικοινωνία, η αυτο-
οργάνωση, η αυτο-
διαχείριση χρόνου).

**Δημιουργικότητα
και Καινοτομία:**
Ενθαρρύνει τη
δημιουργική σκέψη,
και την εξεύρεση
λύσεων.

Στάδια εφαρμογής PROJECT

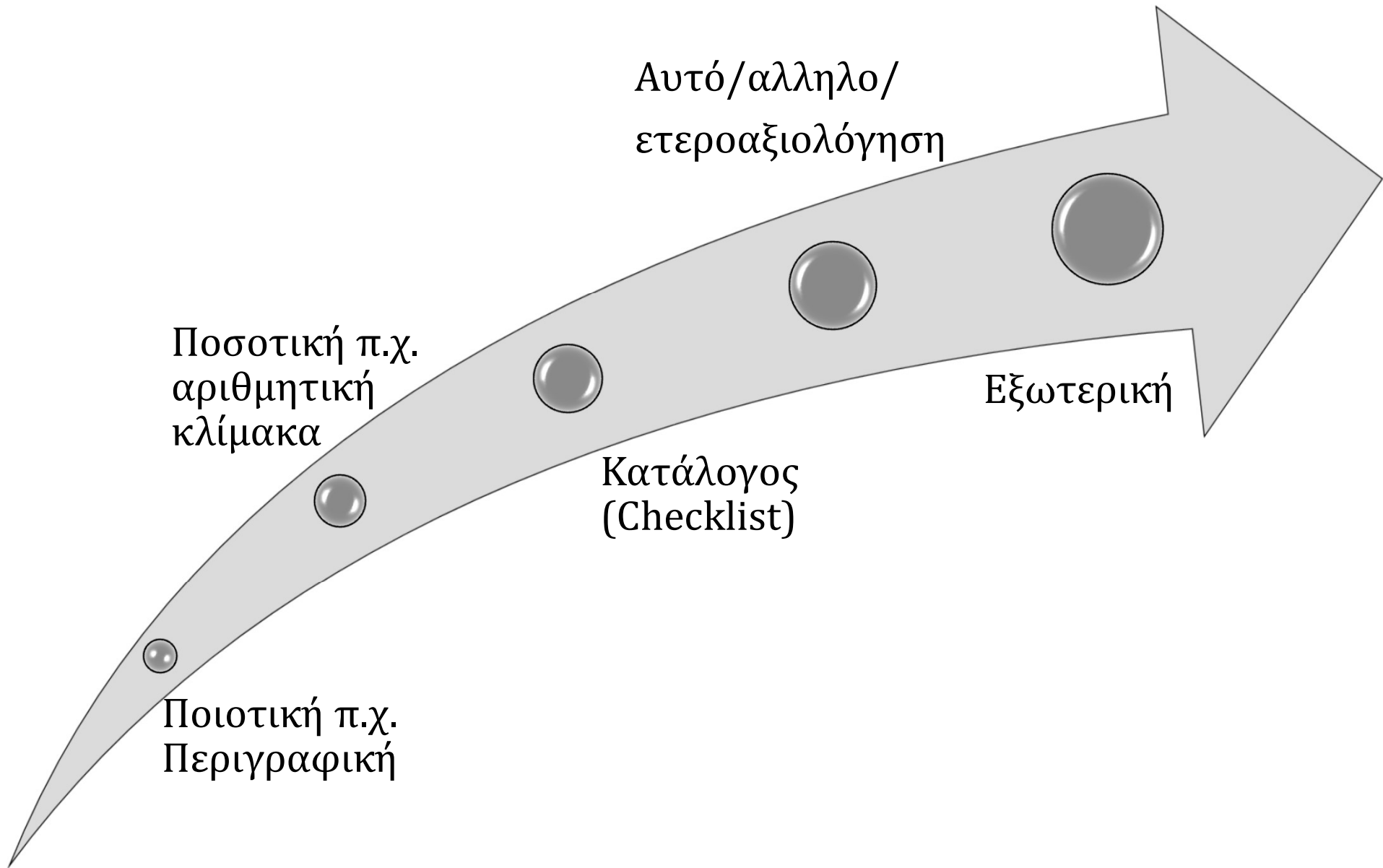
ΣΧΕΔΙΑΣΗ
(Design)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
(Evaluate)

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ (Do)

ΑΝΑΛΥΣΗ
(Decide)

Αξιολόγηση ενός PROJECT (ατομικά ή ομαδικά)

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ (CONCEPT MAP)

...η αποτύπωση της οργάνωσης και της συσχέτισης των εννοιών που αναφέρονται σε κάποιο συγκεκριμένο αντικείμενο ή σε ένα αφηρημένο θέμα και έχουν υπερκείμενη, υποκείμενη ή συγγενική σχέση.

Οι εννοιολογικοί χάρτες λειτουργούν ως διδακτικά εργαλεία, προκειμένου να μεταδοθεί, να ταξινομηθεί και να οργανωθεί η γνώση.

Λειτουργεί

- ως μαθησιακό εργαλείο > meaningful learning,
- μέσο ενίσχυσης της ομαδοσυνεργατικής μάθησης,
- μέσο επίλυσης προβλημάτων (problem- solving).

Μπορούν όμως να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία αξιολόγησης, εφόσον δοθούν π.χ. προς συμπλήρωση από τους/τις μαθητές/τριες, λειτουργώντας ως «γνωστικός καθρέπτης», δηλαδή ως μέσο αυτό-αξιολόγησης- αυτορρύθμισης - μεταγνώσης (για διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση).

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ (CONCEPT MAP)

Βασικά μέρη:

---

1. Κεντρική Έννοια ή Κόμβος: τοποθετείται στο κέντρο ή στην κορυφή του χάρτη και από αυτό ξεκινούν οι υπόλοιπες έννοιες.

---

2. Υπο-έννοιες ή Δευτερεύοντες Κόμβοι: σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την κεντρική έννοια και περιγράφουν διαφορετικές πτυχές της. Κάθε υπο-έννοια μπορεί να έχει περαιτέρω υπο-έννοιες που εμπλουτίζουν περαιτέρω τον χάρτη.

---

3. Συνδέσεις ή Γραμμές Σχέσεων: γραμμές ή βέλη που συνδέουν τις έννοιες μεταξύ τους δείχνοντας την κατεύθυνση της σχέσης, όπως "προκαλεί", "είναι μέρος του" κτλ.

---

4. Ετικέτες Σχέσεων (Συνδέσμοι): λέξεις ή φράσεις που τοποθετούνται πάνω στις συνδέσεις και περιγράφουν τη φύση της σχέσης μεταξύ δύο εννοιών, π.χ. "περιλαμβάνει", "οδηγεί σε", "είναι αποτέλεσμα", ή "συνδέεται με".

---

5. Ιεραρχία Εννοιών: ανάλογα με τον τύπο του εννοιολογικού χάρτη, οι έννοιες μπορούν να οργανωθούν ιεραρχικά από το πιο γενικό στο πιο συγκεκριμένο.

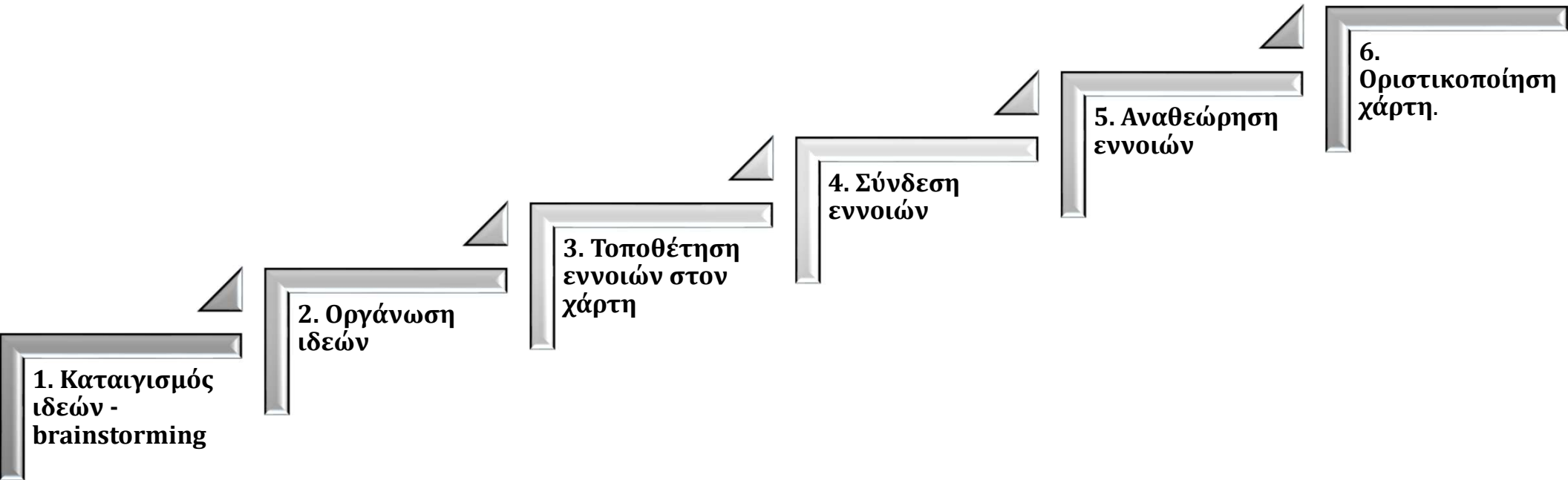
6. Εικόνες, Διαγράμματα και Συμβολισμοί: σε κάποιες περιπτώσεις περιλαμβάνονται εικόνες, χρώματα, ή σύμβολα για να κάνουν τον χάρτη πιο ελκυστικό και κατανοητό.

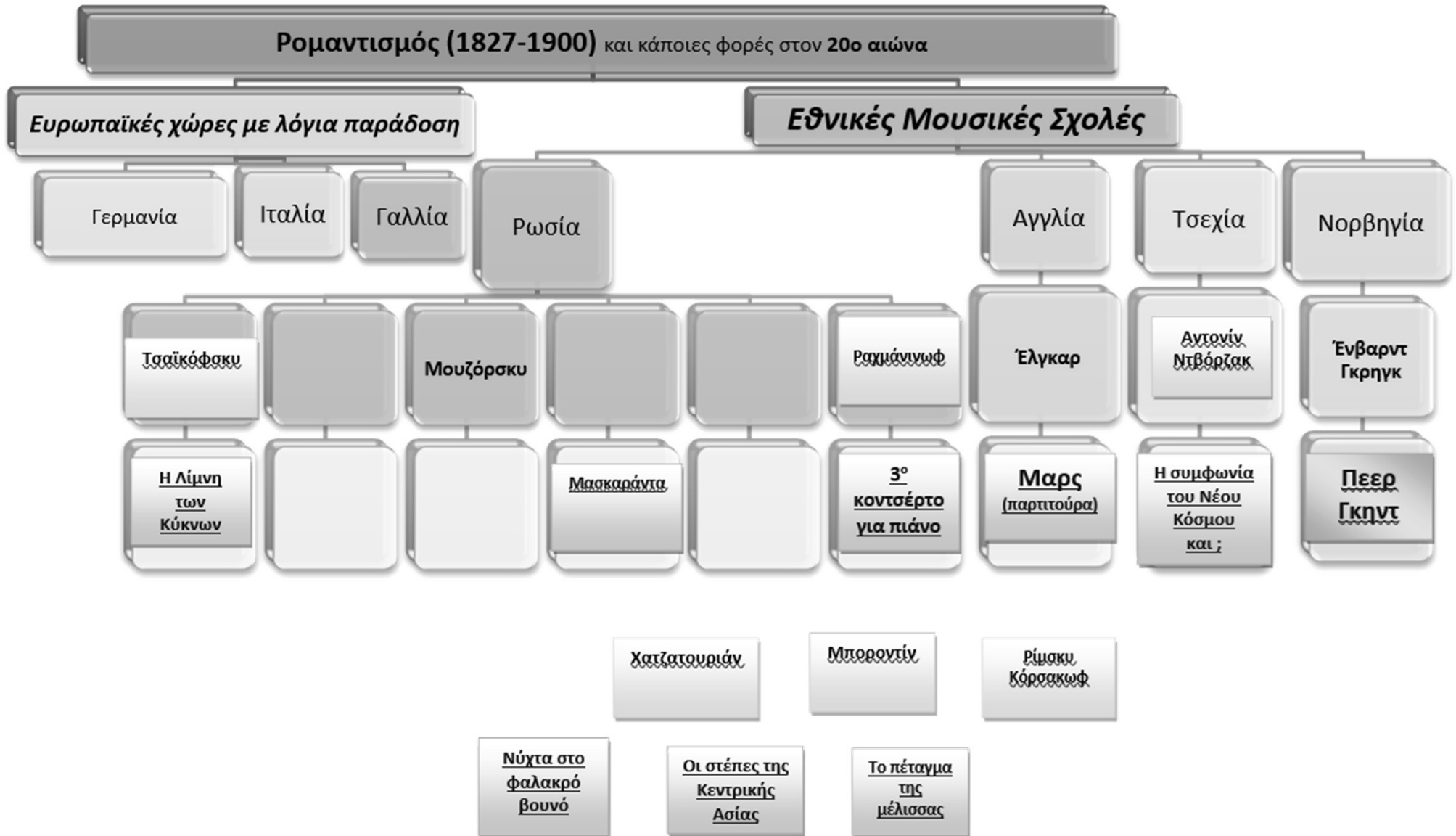
7. Κείμενο και Περιγραφή: μερικές φορές συνοδεύονται από μικρές περιγραφές ή επεξηγηματικές σημειώσεις, προσφέροντας περισσότερες πληροφορίες για κάθε έννοια.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ (CONCEPT MAP)

Βήματα που ακολουθούμε:

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ (CONCEPT MAP) Παράδειγμα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ

Πληρότητα

Ακρίβεια πληροφοριών, εννοιών, συνδέσεων

Λεπτομέρεια

Οργάνωση

ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΔΥΝΑΜΕΩΝ (FORCE FIELD)

Κ. Κασιμάτη

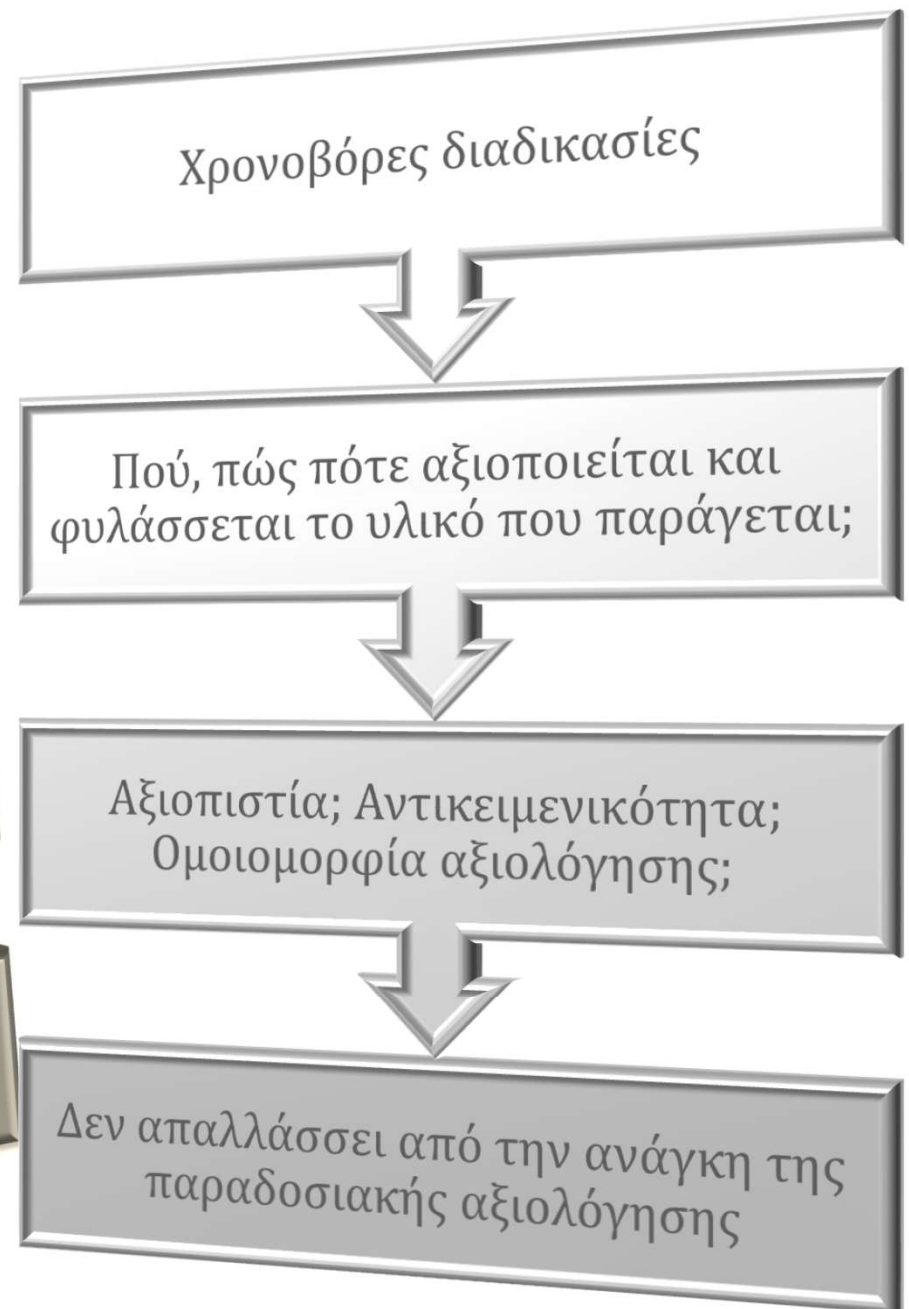
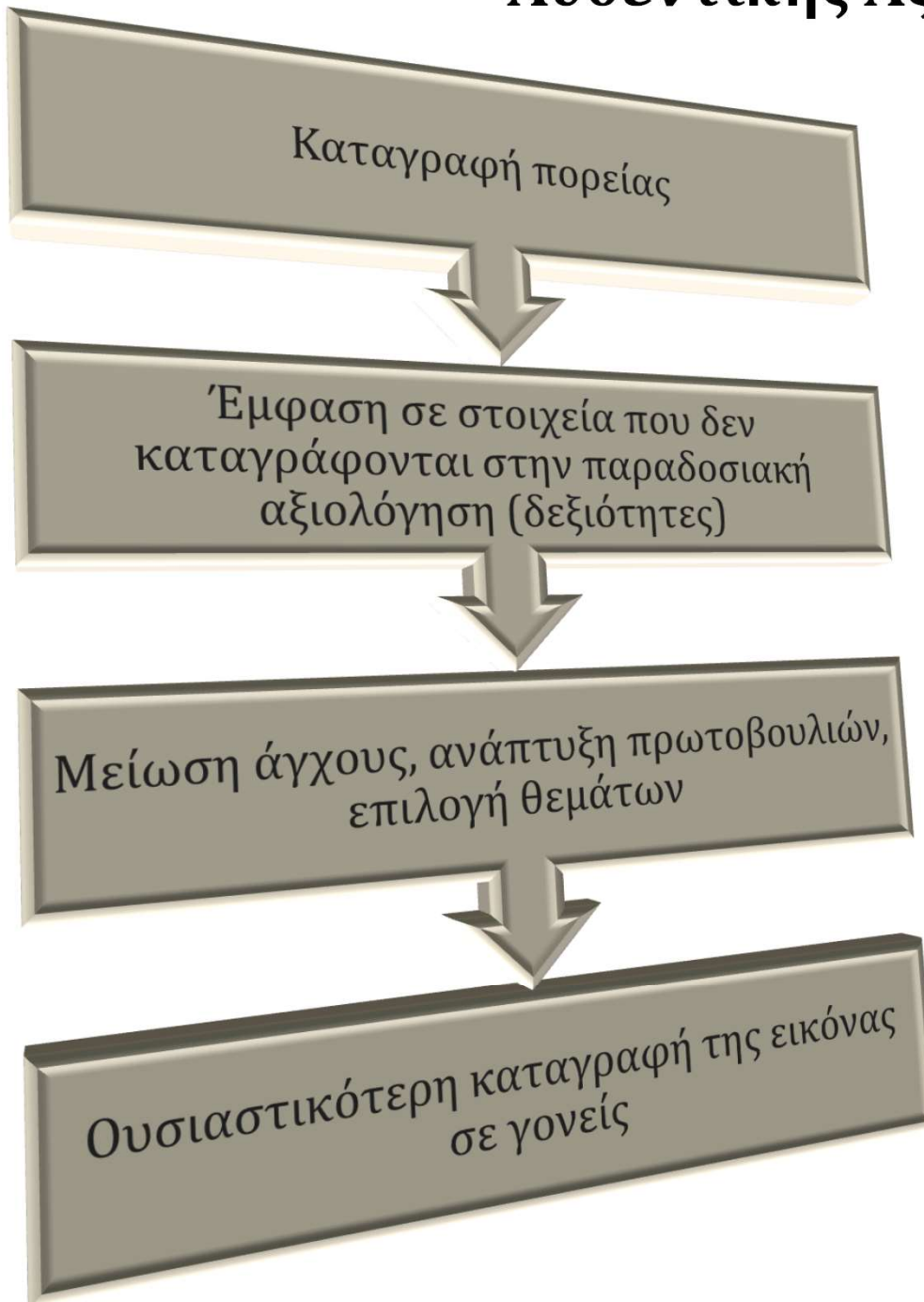
Με βοηθά στην απομνημόνευση

- Ο εννοιολογικός χάρτης
- Τα ακρωνύμια που σχηματίζουν λέξεις
- Το να κρατάω σημειώσεις
- Το να λέω φωναχτά όσα έμαθα
- Οι πλαγιότιτλοι
- Η υπογράμμιση στο βιβλίο
- Η αντιγραφή αποσπασμάτων

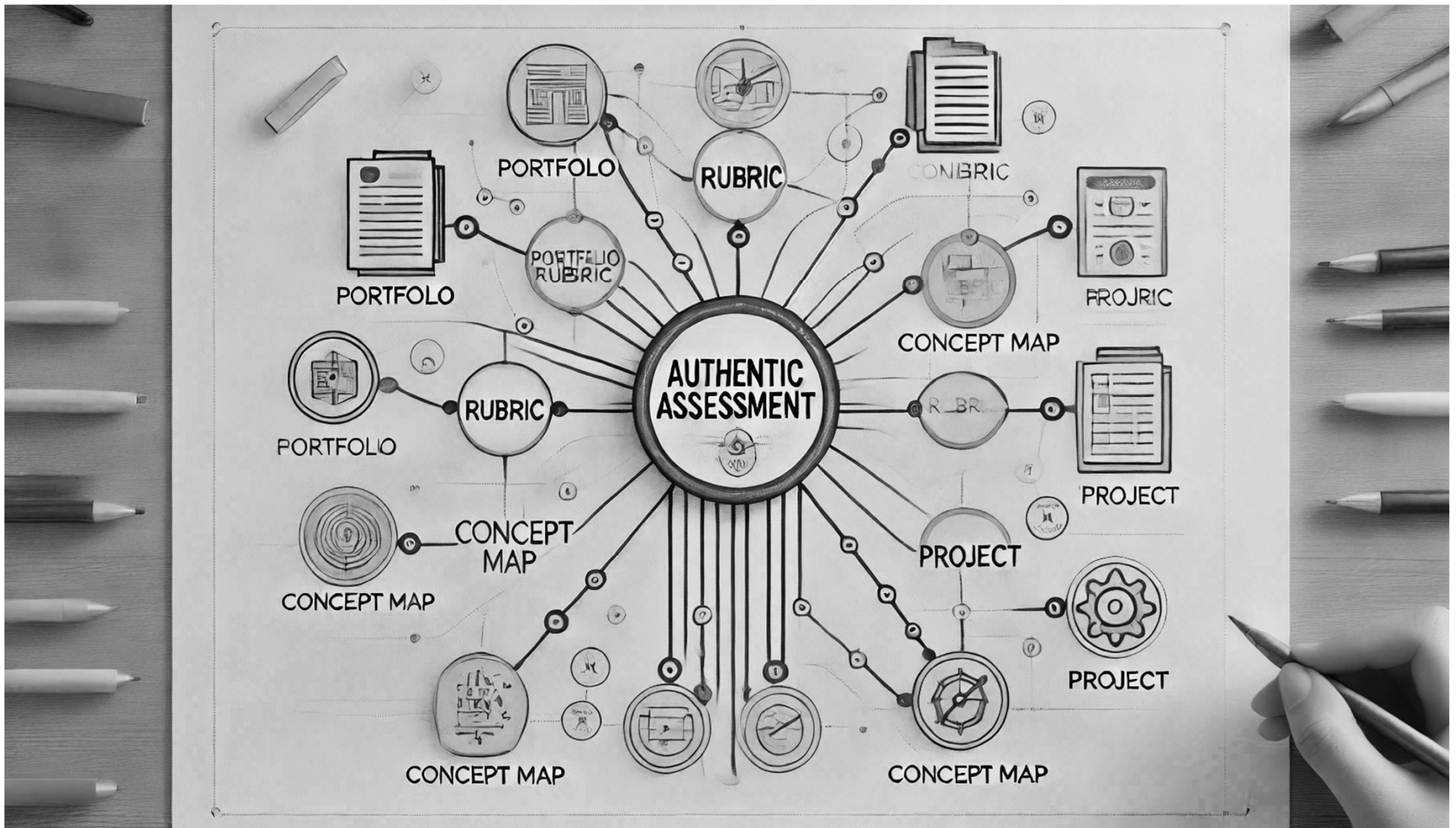
Με εμποδίζει στην απομνημόνευση

- Το κινητό
- Η εκτεταμένη ύλη
- Η «καθαρή» αποστήθιση
- Ο περιορισμένος χρόνος μελέτης
- Η μη κατανόηση των εννοιών
- Οι εξωσχολικές δραστηριότητες
- Το να μην μελετάω απομονωμένος και ήσυχος

Πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα Αυθεντικής Αξιολόγησης

- **Αναστοχασμός:** γνωρίζω επαρκώς ό,τι αφορά την αυθεντική αξιολόγηση, ώστε να την εφαρμόσω στην πράξη;
- **Εργασία:** Δημιουργήστε μία ρουμπρίκα ή έναν εννοιολογικό χάρτη.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Δημητρόπουλος, Ε. (2007). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, η αξιολόγηση της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου, Α' μέρος*, Πέμπτη Έκδοση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα
- Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*, 3^η αναθεωρημένη έκδοση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα
- Κασσωτάκης, Μ. (2010). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*, αναθεωρημένη έκδοση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα
- Κασσωτάκης, Μ., & Φλουρή, Γ. (2005). *Μάθηση & Διδασκαλία, τόμος Β' Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση της Διδασκαλίας*, Αθήνα
- Καψάλης, Α., & Χανιωτάκης, Ν. (2015). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση*, β' έκδοση, εκδ. Αφοί Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη
- Κολιάδης, Ε. (2002). *Μέτρηση και αξιολόγηση της επίδοσης για τη διασφάλιση της επιτυχίας*, (Πρόγραμμα: Qual-Impact) Comenius 3.1, Αθήνα
- Κωνσταντίνου, Χ. (2007). *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα
- Παπαναστασίου, Κ. (2017). *Μέτρηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση*, Λευκωσία
- Παρασκευόπουλος Ι. (1990) Στατιστική εφαρμοσμένη στις επιστήμες της συμπεριφοράς, Τόμος Α', Περιγραφική Στατιστική
- Gipps, C., & Stobart, G. (2009). Fairness in assessment, in *Educational Assessment in the 21st Century*, edit. Claire W-S & Cumming J., Springer, pp. 105-118
- Lambert, D., & Lines, D. (2001). *Understanding Assessment purposes, perceptions, practice*, RoutledgeFalmer, Taylor & Francis e-Library, London
- WERA (2001). *Ethical standards in testing: test preparation and administration*, M. A. Power (Editor) Professional Publications, Volume 1, (Revised, 2001)